

ведення великих міжнародних конференцій з теорії ризику та стохастичної оптимізації, зокрема у Києві, понад 30 років є членом редколегії міжнародного наукового часопису «Кібернетика і системний аналіз».

Тривалий час Ю.М. Єрмольєв працював за сумісництвом професором Київського національного університету ім. Тараса Шевченка

та Київського філіалу Московського фізико-технічного інституту. Він виховав плеяду талановитих науковців, серед його учнів – 50 кандидатів та 8 докторів наук.

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро сердо вітають Юрія Михайловича з ювілеєм, бажають йому міцного здоров'я, невичерпної енергії, нових яскравих здобутків.

60-річчя

академіка НАН України О.М. ІВАСИШИНА

8 листопада виповнилося 60 років видатному вченому в галузі фізики та фізичного матеріалознавства академіку НАН України Орестові Михайловичу Івасишину.

О.М. Івасишин народився у 1946 р. на Івано-Франківщині в сім'ї службовця. 1969 року Орест із відзнакою закінчив Львівський політехнічний інститут за фахом «фізика металів». Упродовж 1969–1972 років навчався в аспірантурі Інституту металофізики АН УРСР і виконував дослідження під керівництвом академіка НАН України В.Н. Гріднева. Відтоді і понині вся наукова біографія Ореста Михайловича пов'язана з цим інститутом. Тут він захистив кандидатську та докторську дисертації за спеціальністю «фізика твердого тіла». З 1989 р. О.М. Івасишин – завідувач відділу фізики міцності і пластичності негетерогенних сплавів, а від 1990 р. – заступник директора з наукової роботи.

Продовжуючи справу свого вчителя академіка НАН України В.Н. Гріднева, Орест Михайлович майже 40 років присвятив розв'язанню фундаментальних і прикладних проблем у галузі фізики твердого тіла, фізики металів та фізичного матеріалознавства. Новаторськими дослідженнями він зробив вагомий внесок у вітчизняну та світову науку. Дослідницька діяльність О.М. Івасишина пов'язана з використанням ідей та експери-

ментальних можливостей сучасної фізики у дослідженні фазових і структурних перетворень у металах і сплавах за істотно нерівноважних умов. Разом з колегами він вивчає їхній вплив на еволюцію нано-, мікро- та мезоструктурних параметрів і тим самим – на макроскопічну поведінку функціональних і конструкційних металічних матеріалів. Теоретичні та експериментальні дослідження Ореста Михайловича заклали підґрунтя нового наукового напрямку – фізики високоміцних метастабільних структурних станів у негетерогенних сплавах. Учений встановив низку нових концептуальних закономірностей розвитку фазових перетворень в особливих термодинамічних умовах і на цій основі запропонував принципово новий підхід до розв'язання проблеми зміцнення. Він базується на використанні контрольованої субмікронегетерогенності твердих розчинів, сформованих за таких перетворень. Роботи Ореста Михайловича набагато випередили аналогічні дослідження за кордоном, забезпечивши чільне місце вітчизняного фізичного матеріалознавства у світі.

О.М. Івасишин є одним з авторів і безпосереднім виконавцем Державної програми «Український титан» – надзвичайно важливої для України, адже вона має одні з найбільших у світі родовища титанових руд і потенційно

може стати лідером у виробництві високоякісних матеріалів на основі титану. В рамках цієї програми вчений є ідеологом робіт, спрямованих на розвиток наукоємних технологій, які б забезпечили якісно новий рівень фізико-механічних властивостей цього класу матеріалів. Саме очолюваний Орестом Михайловичем науковий колектив досяг найвищих у світі параметрів міцності титанових сплавів і розробив фізичні основи відповідних технологій. Це загально визнаний світовою науковою спільнотою факт. Він знайшов своє підтвердження у тому, що під керівництвом О.М. Івасишина нині виконують низку науково-дослідних проектів на замовлення вітчизняних і зарубіжних компаній — виробників та споживачів титанових сплавів. Це передусім АНТК ім. О.К. Антонова і ВО «Південмаш» в Україні, а також TIMET, Titanium Specialty, Air Force Research Laboratory у США.

Значну увагу Орест Михайлович приділяє економічним аспектам наукових розробок, запропонованих ним для впровадження. Одним з останніх прикладів такого підходу є запатентована в Україні і США технологія масового виробництва деталей з титанових сплавів для потреб автомобільної промисловості — результат дослідження метастабільних фазових перетворень у титан-гідридних системах. Ці роботи мають перспективу широкого застосування на виробництві, оскільки дають можливість отримати матеріал з унікальним поєднанням фізико-механічних властивостей за економічно ефективного процесу, який забезпечує в кілька разів нижчу собівартість продукції. Завдяки цьому став можливим прорив цінного «аерокосмічного» матеріалу — титану — в масове виробництво автомобілів. Роботи вченого добре відомі науковій громадськості. Він є автором близько 200 праць, зокрема двох монографій, має 19 винаходів і патентів. Неодноразово Орест Михайлович виступав із доповідями на міжнародних наукових конференціях, входив до складу їхніх оргкомітетів. О.М. Івасишин активно долучається до міжнародного

співробітництва, є керівником кількох проектів, що виконуються спільно з науковими установами США, Німеччини, Канади в рамках Українського науково-технологічного центру. Він — член редколегії часописів «Успехи фізики металлов», «Космічна наука та технологія», «Наука та інновації» (Україна), «Materials Technology» (Велика Британія) і «Advanced performance materials» (США).

О.М. Івасишин успішно поєднує наукову і науково-організаційну роботу. Протягом 1998–2003 років вчений був заступником академіка-секретаря Відділення фізики і астрономії НАН України. Він є членом Міжнародного титанового комітету, Міждержавної координаційної ради з фізики міцності та пластичності (СНД), Координаційної ради пріоритетного напрямку «Нові речовини та матеріали», Міжвідомчої наукової ради «Фізика твердого тіла». За рекомендацією Міністерства освіти і науки та НАН України впродовж 2002–2004 років Орест Михайлович працював експертом Фізико-технічного комітету НАТО. Своєю діяльністю у цьому комітеті він активно сприяв розширенню співробітництва українських і зарубіжних фізиків, організації міжнародних конференцій, участі у них вітчизняних науковців.

Орест Михайлович щиро дбає про майбутню наукову зміну, залучаючи до дослідницької роботи найбільш здібну молодь. Протягом багатьох років О.М. Івасишин є професором кафедри фізики металів фізичного факультету Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серед його учнів — 8 кандидатів і доктор наук.

Учений удостоєний Державної премії України у галузі науки і техніки, премії НАН України ім. К.Д. Синельникова, Премії Президентів Академії наук України, Білорусі та Молдови, звання «Заслужений діяч науки і техніки».

Наукова громадськість, колеги та учні щиро вітають Ореста Михайловича з ювілеєм, зичать йому міцного здоров'я, щастя, нових відкриттів світового виміру.